

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Օ Ր Ե Ն Ք Ը

«ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԵՎ ԲՆՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՎՃԱՐՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. «Բնապահպանական և բնօգտագործման վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության 1998 թվականի դեկտեմբերի 28-ի ՀՕ-270 օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 2-րդ հոդվածի երկրորդ պարբերությունը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«**Բնօգտագործման վճար**՝ պետական սեփականություն համարվող բնական պաշարների արդյունավետ, համալիր օգտագործման, ինչպես նաև բնական պաշարների օգտագործումը փոխհատուցելու նպատակով այդ պաշարների օգտագործման և (կամ) իրացման համար սույն օրենքին համապատասխան Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե վճարվող վճարն է»:

Հոդված 2. Օրենքի 5-րդ հոդվածում՝

1) «բ» կետը «պինդ օգտակար հանածոների» բառերից հետո լրացնել «,բացառությամբ մետաղական օգտակար հանածոների,» բառերով,

2) հոդվածը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ «դ» կետով,

«դ) ռոյալթին՝ արդյունահանված մետաղական օգտակար հանածոների և դրանց վերամշակման արդյունքում ստացված արտադրանքի իրացման համար»:

Հոդված 3. Օրենքի 9-րդ հոդվածում՝

1) 3-րդ կետից հանել առաջին և երրորդ պարբերությունները,

2) հոդվածը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 7-ից 9-րդ կետերով.

«7. Ոչ մետաղական պինդ օգտակար հանածոների (բացառությամբ աղի) և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից սահմանված գունագեղ քարերի տեսակների մարված պաշարների համար բնօգտագործման վճարը հաշվարկվում է հաշվետու ժամանակաշրջանում հանածոյի մարված պաշարների ծավալների, այդ ժամանակաշրջանում օգտակար հանածոյի իրացման փաստացի գնի (առանց ավելացված արժեքի հարկի) և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից տվյալ հանածոյի մարված պաշարների համար սահմանված վճարի դրույքաչափի (սույն կետում այսուհետ՝ դրույքաչափ) հիման վրա, եթե հաշվետու ժամանակաշրջանում տվյալ օգտակար հանածոյի իրացման փաստացի գնի (առանց ավելացված արժեքի հարկի) և դրույքաչափի արտադրյալը գերազանցում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից տվյալ հանածոյի մարված պաշարների համար սահմանված վճարի հաստատագրված դրույքաչափը (սույն կետում այսուհետ՝ հաստատագրված դրույքաչափ):

Ոչ մետաղական պինդ օգտակար հանածոների (բացառությամբ աղի) և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից սահմանված գունագեղ քարերի տեսակների մարված պաշարների համար բնօգտագործման վճարը հաշվարկվում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից սահմանված հաստատագրված դրույքաչափը հաշվետու ժամանակաշրջանում օգտակար հանածոների մարված պաշարների ծավալներով բազմապատկելով՝

ա) եթե հաշվետու ժամանակաշրջանում օգտակար հանածոյի իրացման փաստացի գնի (առանց ավելացված արժեքի հարկի) և դրույքաչափի արտադրյալը չի գերազանցում հաստատագրված դրույքաչափը,

բ) եթե հաշվետու ժամանակաշրջանում մարված պաշարների իրացում չի կատարվել: Եթե հաշվետու ժամանակաշրջանում իրացվել է այդ ժամանակաշրջանում մարված պաշարների մի մասը, ապա մարված պաշարների իրացված մասի համար բնօգտագործման վճարը հաշվարկվում է սույն կետի առաջին պարբերությանը համապատասխան, իսկ մարված պաշարների չիրացված մասի համար՝ հաստատագրված դրույքաչափերով,

գ) եթե իրացվել է ոչ թե օգտակար հանածո, այլ տնտեսական գործունեության տեսակների դասակարգիչներին համապատասխան հանքագործական գործունեությունից տարբերվող գործունեության արդյունքում ստացված արտադրանքը կամ եթե օգտակար հանածոն օգտագործվել է արդյունահանողի ներտնտեսական կարիքների համար,

դ) բնօգտագործման վճարի օբյեկտ համարվող ծավալների չափաքանակների որոշման նպատակով «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով իրականացված ստուգումների արդյունքում արձանագրված բնօգտագործման փաստացի ծավալների և վճարողների կողմից հարկային և լիազոր մարմիններ ներկայացված՝ ստուգվող ժամանակահատվածում հաշվարկ-հաշվետվություններում արտացոլված ծավալների դրական տարբերության համար օրենքով սահմանված պատասխանատվության միջոցների հաշվարկման ժամանակ:

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից օգտակար հանածոների առանձին տեսակների համար սահմանված հաստատագրված դրույքաչափերը սույն կետին համապատասխան կիրառվում են օրենքով սահմանված մարված պաշարների ամբողջ ծավալների նկատմամբ, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից սահմանված կարգով հաշվի առնելով փորձաքննություն անցած և հաստատված հանքարդյունահանման աշխատանքների կատարման նախագծի ելքի առանձին ցուցանիշները, եթե հաստատագրված դրույքաչափերը սահմանված են ըստ օգտակար հանածոյի պաշարների օգտակար ելքի չափերի: Հանքարդյունահանման աշխատանքների կատարման նախագծի բացակայության դեպքում ըստ օգտակար հանածոյի պաշարների օգտակար ելքի չափերի ամենաբարձր հաստատագրված դրույքաչափը կիրառվում է պինդ օգտակար հանածոների համար օրենքով սահմանված մարված պաշարների ամբողջ ծավալների նկատմամբ:

8. Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից սահմանված գունագեղ քարերի տեսակների մարված պաշարների համար բնօգտագործման վճարը հաշվարկվում է հաշվետու ժամանակաշրջանում մարված պաշարների ծավալի, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից տվյալ հանածոյի մարված պաշարի համար սահմանված վճարի դրույքաչափի և հաշվետու ժամանակաշրջանում տվյալ քարի միջազգային շուկայական միջին գնի հիման վրա՝ հինք ընդունելով ֆինանսների բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազորած մարմնի կողմից հաշվետու ժամանակաշրջանի համար հայտարարված գինը: Արտարժույթով սահմանված դրույքաչափերը Հայաստանի Հանրապետության դրամով հաշվարկելիս որպես փոխարժեք կիրառվում է հաշվետու ժամանակաշրջանին նախորդող ամսվա 20-րդ օրվա համար Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի հրապարակած՝ արտարժույթի նկատմամբ հայկական դրամի հաշվարկային փոխարժեքը:

9. Սույն օրենքի իմաստով օգտակար հանածոյի պաշարների մարված ծավալ է համարվում հաշվետու ժամանակահատվածում պինդ օգտակար հանածոյի արդյունահանված եւ արդյունահանման ընթացքում ընդերքում կորսված պաշարների ծավալների հանրագումարը, բացառությամբ տեխնոլոգիական անխուսափելի կորուստների:»:

Հոդված 4. Օրենքը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր`2.1-րդ գլխով.

ՈՌՅԱԼՔԻՆԵՐ

Հոդված 13.1. Ռոյալթիի հասկացությունը

Ռոյալթին մետաղական օգտակար հանածոների օգտագործումը փոխհատուցելու նպատակով, ինչպես նաև մետաղական օգտակար հանածոների և դրանց վերամշակման արդյունքում ստացված արտադրանքի իրացումից ստացվող բարձր շահութաբերության համար սույն օրենքին համապատասխան Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե վճարվող վճար է:

Հոդված 13.2. Ռոյալթի վճարողները

Ռոյալթի վճարողներ են համարվում սահմանված կարգով Հայաստանի Հանրապետության մետաղական օգտակար հանածոների հանքավայրեր շահագործող և (կամ) մետաղի խտանյութ արտադրող հանդիսացող Հայաստանի Հանրապետության եւ օտարերկրյա պետությունների կազմակերպությունները եւ ֆիզիկական անձինք:

Հոդված 13.3. Ռոյալթիի հաշվարկման բազա

1. Ռոյալթիի հաշվարկման բազա է համարվում հաշվետու ժամանակաշրջանում մատակարարված՝ հանքարդյունաբերության արտադրանքի իրացումից հասույթը՝ առանց ավելացված արժեքի հարկի (այսուհետ՝ իրացումից հասույթ):

2. Սույն օրենքի իմաստով հանքարդյունաբերության արտադրանք է համարվում մետաղի խտանյութը (այսուհետ՝ խտանյութ):

3. Այն դեպքերում, երբ իրացվում է ոչ թե՛ խտանյութը, այլ ծուլվածքը կամ խտանյութի, ծուլվածքի վերամշակման արդյունքում ստացված ցանկացած վերջնական արտադրանք (այսուհետ՝ խտանյութի հետ միասին՝ արտադրանք), ապա սույն հոդվածով սահմանված կարգով ռոյալթիի հաշվարկման բազայի որոշման համար հիմք է ընդունվում՝ մատակարարված արտադրանքում պարունակվող կամ օգտագործված խտանյութի հաշվարկային մեծությունը:

4. Սույն հոդվածին համապատասխան իրացումից հասույթի հաշվարկման կարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

Հոդված 13.4. Ռոյալթիի դրույքաչափը

Ռոյալթիի համար սահմանվում է ռոյալթիի հաշվարկման բազայի նկատմամբ արժեքային (տոկոսային) դրույքաչափ, որի մեծությունը որոշվում է հետևյալ բանաձևով.

$$R = 4 + (\text{ՇՆՀ} / (\text{Հասույթ} \times 8)) \times 100, \text{ որտեղ}$$

R - Ռոյալթիի դրույքաչափն է՝ տոկոսով,

ՇՆՀ – Շահույթն է նախքան հարկումը, դրամով: Այն որոշվում է որպես ռոյալթիի հաշվարկման բազայի եւ «Շահութահարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված նվազեցումների (բացառությամբ ֆինանսական գործունեության գծով ծախսերի և նախորդ տարիների հարկային վնասների) դրական տարբերություն,

Հասույթ – Արտադրանքի իրացումից հասույթն է՝ առանց ԱԱՀ-ի, դրամով,

Հոդված 13.5. Ռոյալթիի հաշվարկման կարգը

Ռոյալթին հաշվարկվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի համար, ելնելով ռոյալթիի հաշվարկման բազայից եւ սույն օրենքի 13.4-րդ հոդվածով սահմանված կարգով որոշված դրույքաչափից:

Հոդված 13.6. Ռոյալթիի հաշվետու ժամանակաշրջանը

Ռոյալթիի հաշվետու ժամանակաշրջան է համարվում յուրաքանչյուր տարին:

Հոդված 13.7. Ռոյալթիի հաշվարկ-հաշվետվությունները

1. Ռոյալթի վճարողները պարտավոր են յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա համար, մինչև հաշվետու տարվան հաջորդող տարվա ապրիլի 15-ը ներառյալ, լիազոր մարմնի սահմանած ձևով ռոյալթիների հաշվարկ-հաշվետվությունները ներկայացնել իրենց հաշվառման հարկային մարմին, որում արտացոլվում են սույն օրենքի 13.4-րդ հոդվածով սահմանված կարգով որոշվող դրույքաչափով հաշվարկվող ռոյալթին: Գործունեություն չիրականացնելու, ինչպես նաև ռոյալթիի հաշվարկման օբյեկտի բացակայության դեպքում վճարողը կարող է ներկայացնել գրավոր հայտարարություն, որը համարվում է հարկային մարմին ներկայացվող հաշվարկների ամփոփ ձև:

2. Յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա համար ներկայացվող հաշվարկ-հաշվետվության հետ մեկտեղ վճարողները ներկայացնում են նաև հաշվետու տարվան հաջորդող տարում իրականացվելիք՝ արտադրանքի մատակարարումներին վերաբերող՝ արտադրանքի մատակարարման պայմանագրերի պատճենները՝ հայերեն լեզվով բովանդակության պարունակությամբ կամ դրանց հայերեն թարգմանությունով:

3. Սույն հոդվածի 2-րդ կետով սահմանված պայմանագրերը հաշվետու տարվա ռոյալթիի հաշվարկ-հաշվետվությունների ներկայացման ժամկետից հետո կնքվելու կամ հարկային մարմին ներկայացրած պայմանագրերի փոփոխությունների դեպքերում դրանց պատճենները հարկային մարմին են ներկայացվում պայմանագրի կնքման (փոփոխությունների կատարման) ամսաթվին հաջորդող 30-օրյա ժամկետում: Արտադրանքի մատակարարման կնքված պայմանագրերը լուծվելու դեպքում դրանց վերաբերյալ լիազոր մարմնի սահմանած ձևի տեղեկությունները հարկային մարմին են ներկայացվում պայմանագրի լուծման ամսաթվին հաջորդող 30-օրյա ժամկետում:

4. Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանների համար ներկայացված հաշվարկ-հաշվետվություններում վճարողների կողմից սխալներն ինքնուրույն հայտնաբերվելու դեպքում վճարողները կարող են հարկային մարմին ներկայացնել ձգճրտված հաշվարկ-հաշվետվություններ, որոնց հիման վրա հարկային մարմինը կատարում է այդ ժամանակաշրջանների համար ռոյալթիների պարտավորությունների վերահաշվարկ:

5. Հարկային մարմինների կողմից վճարողների մոտ իրականացվող ստուգումների ընթացքում կամ ստուգումների ավարտից հետո վճարողների կողմից հարկային մարմինների կողմից ստուգվող կամ արդեն ստուգված ժամանակաշրջաններին վերաբերող ձգճրտված հաշվարկ-հաշվետվություններ չեն ներկայացվում:

6. Արտադրանքի մատակարարման պայմանագրերով նախատեսված՝ ռոյալթիի հաշվարկման օբյեկտի և ռոյալթիի հաշվարկման բազայի վերջնահաշվարկների արդյունքում ձևավորված կատարվում են և դրանց արդյունքներն արտացոլվում են վերջնահաշվարկն ընդգրկող հաշվետու ժամանակաշրջանում (արտացոլվում են այդ հաշվետու ժամանակաշրջանի հաշվարկ-հաշվետվություններում):

Հոդված 13.8 Ռոյալթիի վճարման կարգը

1. Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի համար հաշվարկված ռոյալթիները Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե են վճարվում մինչև հաշվետու տարվան հաջորդող տարվա ապրիլի 25-ը ներառյալ:

2. Նախքան հաշվետու ժամանակաշրջանի համար հաշվարկված ռոյալթիների վճարումը, վճարողները յուրաքանչյուր եռամսյակի համար, մինչև տվյալ եռամսյակի երրորդ ամսվա 15-ը ներառյալ սույն հոդվածով սահմանված կարգով կատարում են ռոյալթիի կանխավճարային վճարումներ՝ նախորդ տարվա համար հաշվարկված ռոյալթիի գումարի (ներառյալ տվյալ տարվա ընթացքում ստուգմամբ հայտնաբերված՝ նախորդ տարիներին վերաբերող ռոյալթիների լրացուցիչ գումարները)՝ մեկ քառորդի չափով:

3. Մինչև նախորդ տարվա ռոյալթիի գումարի հաշվարկումը (մինչև ռոյալթիի հաշվարկ-հաշվետվության ներկայացումը), վճարողները ռոյալթիի կանխավճարները յուրաքանչյուր եռամսյակի համար կատարում են նախորդ տարվա վերջին կանխավճարի գումարից ոչ պակաս չափով:

Նախորդ տարվա ռոյալթիի հաշվարկ-հաշվետվության ներկայացումից հետո հաշվարկ-հաշվետվության ներկայացմանը անմիջապես հաջորդող առաջին կանխավճարային մուծման ժամանակ կատարվում է մինչև հաշվարկ-հաշվետվության ներկայացումը տվյալ տարվա ընթացքում կատարված կանխավճարների գումարների ճշտում՝ տարվա սկզբից աճողական հանրագումարով, ելնելով սույն հոդվածի 2-րդ կետով սահմանված չափից:

4. Եթե յուրաքանչյուր եռամսյակի առաջին երկու ամիսների արդյունքներով մատակարարված խտանյութի միջազգային շուկայական միջին գինը 20 տոկոս և ավելի ցածր է նախորդ տարվա արդյունքով խտանյութի միջազգային շուկայական միջին գնից, ապա վճարողները կարող են մինչև տվյալ եռամսյակի համար կանխավճարի կատարման ժամկետը իրենց հաշվառման հարկային մարմնին ներկայացնել հարկային մարմնի սահմանած ձևի հայտարարություն և հայտարարության հիման վրա տվյալ եռամսյակի կանխավճարը պակաս վճարել խտանյութի գնի նվազման գործակցով պակաս չափով:

Եթե յուրաքանչյուր եռամսյակի առաջին երկու ամիսների արդյունքներով մատակարարված խտանյութի միջազգային շուկայական միջին գինը 20 տոկոս և ավելի բարձր է նախորդ տարվա արդյունքով խտանյութի միջազգային շուկայական միջին գնից, ապա վճարողների տվյալ եռամսյակի ռոյալթիների կանխավճարների գումարներն ավելացվում են խտանյութի գնի բարձրացման գործակցով ավել չափով:

Սույն կետի կիրառման առումով միջազգային շուկայական միջին գինը որոշելու համար հիմք է ընդունվում ֆինանսների բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազորած մարմնի կողմից հաշվետու ժամանակաշրջանի համար հայտարարված գինը:

5. Ռոյալթիի տարեկան հաշվարկ-հաշվետվության հիման վրա հաշվարկված ռոյալթիի եւ տարվա ընթացքում վճարված ռոյալթիի կանխավճարների հանրագումարի դրական տարբերությունը վճարվում է պետական բյուջե մինչեւ տվյալ տարվան հաջորդող տարվա ապրիլի 25-ը:

6. Ռոյալթիի տարեկան հաշվարկ-հաշվետվության հիման վրա հաշվարկված ռոյալթիի գումարի նկատմամբ տարվա ընթացքում ավել վճարված ռոյալթիի կանխավճարի գումարը (ավել մասը) հաշվանցվում կամ վերադարձվում է սույն հոդվածով սահմանված կարգով:

7. Սույն օրենքով սահմանված կարգով հաշվարկված ռոյալթիների գումարներից ավել վճարված գումարները, այդ թվում տարվա ընթացքում կատարված կանխավճարների գումարի՝ ռոյալթիի տարեկան հաշվարկ-հաշվետվությունում արտացոլված ռոյալթիի պարտավորության գերազանցող մասը, վճարողի դիմումի համաձայն, հարկային մարմնի կողմից հաշվանցվում են վճարողի առաջիկա վճարումների հաշվին կամ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազորած մարմնի սահմանած կարգով վերադարձվում է դիմումն ստանալու օրվանից հետո՝ 30-օրյա ժամկետում:

Հոդված 13.9 Ռոյալթիի հաշվարկման և վճարման նկատմամբ վերահսկողությունը

Ռոյալթիների հաշվարկման և վճարման նկատմամբ հսկողությունն իրականացնում են Հայաստանի Հանրապետության հարկային մարմինները:»:

Հոդված 5. Օրենքի 18-րդ հոդվածում՝

1) 2-րդ կետի երկրորդ պարբերությունում «փաստացի ծավալների» բառերից հետո լրացնել «կամ ռոյալթիի հաշվարկման բազայի» բառերով,

2) 2-րդ կետը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր պարբերությունով

«Եթե հարկային մարմինների կողմից իրականացվող ստուգումների ընթացքում պարզվում է, որ ռոյալթի վճարողների կողմից հաշվետու տարին ներառող յուրաքանչյուր ամսվա արդյունքներով արտադրանքի

իրացումից հասույթը 10 տոկոս և ավելի չափով ցածր է նույն ամսվա արդյունքներով խտանյութի միջազգային միջին գների հիման վրա հաշվարկված հասույթի մեծությունից, ապա հարկային մարմինները վերահաշվարկում են իրացումից հասույթի մեծությունը՝ այդ ամսվա համար կիրառելով խտանյութի միջազգային միջին գների 90 տոկոսը՝ հիմք ընդունելով ֆինանսների բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազորած մարմնի կողմից Լոնդոնի մետաղների բորսայի տվյալների հիման վրա տվյալ ամսվա համար հայտարարված՝ գինը»:

3) 3-րդ կետը «Վճարումներն» բառից հետո լրացնել «(այդ թվում ռոյալթիների կանխավճարների կատարումը)» բառերով:

Հոդված 6. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում 2012 թվականի հունվարի 1-ից:

Մինչև 2012 թվականի հունվարի 1-ը գործող օրենսդրությանը համապատասխան ռոյալթի վճարող հանդիսացողները 2012 թվականի ընթացքում սույն օրենքով սահմանված ռոյալթի եռամսյակային կանխավճարները կատարում են 2011 թվականի ընթացքում մետաղական օգտակար հանածոների համար հաշվարկված բնօգտագործման վճարների և ռոյալթիների հանրագումարի մեկ երրորդի չափով: 2013 թվականի եւ հետագա տարիների համար ռոյալթի եռամսյակային կանխավճարները կատարվում են սույն օրենքով սահմանված ընդհանուր կարգով:

2011 թվականին կամ դրան նախորդող ժամանակահատվածներում մետաղական օգտակար հանածոների փաստացի մարված պաշարների համար բնօգտագործման վճար հաշվարկված լինելու դեպքում այդ մետաղական օգտակար հանածոների և դրանց վերամշակման արդյունքում ստացված արտադրանքի իրացման համար սույն օրենքով սահմանված ռոյալթի չի հաշվարկվում:

Օրենքի 13.7-րդ հոդվածի պահանջներին համապատասխան՝ 2012 թվականին վերաբերող արտադրանքի մատակարարման պայմանագրերի պատճենները հարկային մարմին են ներկայացվում մինչև 2012 թվականի ապրիլի 15-ը ներառյալ:

Տ Ե Ղ Ե Կ Ա Ն Ք - Ա Մ Փ Ո Փ Ա Թ Ե Ր Թ

ՀՀ Ընդերքի մասին օրենսգրքի, «Պետական տուրքի մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին», «Բնապահպանական և բնօգտագործման վճարների մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» և «Բնապահպանական վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքների նախագծերի փաթեթի վերաբերյալ առաջարկությունների և դիտողությունների մասին

Առարկության, առաջարկության հեղինակը (առարկության առաջարկության ամսաթիվը)	Առարկության, առաջարկության բովանդակությունը	Եզրակացություն
1	2	3
ՀՀ Ազգային ժողովի պատգամավորներ Խ. Հարությունյան, Մ. Ստեփանյան և Վ. Մախսուդյան 30.06.2011թ.	Ընդերքի մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքի նախագծի վերաբերյալ Առաջարկություններ 1. Նախագծի հոդված 2-ի 1-ին կետը խմբագրել և լրացնել <և այլ իրավական ակտերը>: 2. Նախագծի հոդված 3-ի <ընդերքօգտագործող> հասկացության մեջ <այդ թվում> բառերից հետո հանել <նաև> բառը և լրացնել` ա) պետության կողմից հիմնադրված ամբողջությամբ պետական բաժնեմասով կամ պետական բաժնեմասով ընկերություններ: բ) օտարերկրյա պետության առևտրային կազմակերպություններ: Նշված փոփոխությունները կատարել նաև նախագծի համապատասխան հոդվածներում: 3. Նախագծի հոդված 3-ի <ընդերքի երկրաբանական ուսումնասիրության համաձայնություն> հասկացության մեջ նշել, թե համաձայնությունը, որպես փաստաթուղթ, ում կամ որ կողմերի միջև է կնքվում:	1. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: 2. Ընդունվել է: Հոդված 3-ի <ընդերքօգտագործող> հասկացությունից հանվել է <նաև> բառը: ա) Պետության կողմից հիմնադրված ամբողջությամբ պետական բաժնեմասով կամ պետական բաժնեմասով ընկերությունները նույնպես իրավաբանական անձ են, ուստի նրանց թվարկումը նպատակահարմար չէ: բ) <Օտարերկրյա պետության առևտրային կազմակերպություններ> տերմինը արդեն ներառված է, որպես իրավաբանական անձ <ընդերքօգտագործող> հասկացության մեջ: 3. Համաձայնագրերն են կնքվում կողմերի միջև, իսկ համաձայնությունը, դա փաստաթուղթ է, որը տրվում է լիազոր մարմնի

	4. Նախագծի հոդված 3-ի <օգտակար հանածոների արդյունահանման նպատակով երկրաբանական ուսումնասիրության թույլտվություն> հասկացության մեջ նշել, թե ով է տալիս նման թույլտվություն: 5. Նախագծի հոդված 3-ի <օգտակար հանածոների արդյունահանման թույլտվություն> հասկացության մեջ նշել, թե ով է տալիս նման թույլտվություն: 6. Նախագծի հոդված 3-ի <ընդերքօգտագործման իրավունք> հասկացության մեջ <և>-ը դարձնել <կամ>,<իրավունքները>` <իրավունք>: 7. Նախագծի հոդված 3-ի <արտադրական լցակույտեր> հասկացությունը փոխարինել <հանքարդյունաբերական թափոններ> հասկացության իր ողջ իմաստով: Նշված փոփոխությունները կատարել նաև նախագծի համապատասխան հոդվածներում: 8. Նախագծի հոդված 3-ի <օգտակար հանածոյի արդյունահանում> հասկացությունից հանել <ընդերք> բառը: 9. Նախագծի հոդված 3-րդը լրացնել <բնապահպանական կառավարման պլան` ընդերքօգտագործման հետևանքով բնապահպանական կորուստների նվազեցման, անվերադարձ ազդեցության կանխարգելման նպատակով պլանավորվող միջոցառումներ և դրանց իրականացման մոնիթորինգի ցուցիչներ, որոնք հստակ են և չափելի կիրառվող` որոշակի ժամանակի ընթացքում>: Նախագծում <բնապահպանական միջոցառումները> բառերը փոխարինել <բնապահպանական կառավարման պլան> բառերով: 10. Նախագծի հոդված 3, սահմանել <ողջամիտ օգտագործում> հասկացությունը: 11. Նախագծի հոդված 3, սահմանել <հանքային իրավունք> հասկացությունը: 12. Նախագծի հոդված 3, սահմանել <շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական	կողմից այնպիսի երկրաբանական ուսումնասիրություններ կատարելու համար, որն ուղղված է երկրակեղևի դինամիկայի, ձևավորման, շարժման առանձնահատկությունների, լեռնակազմական և հրաբխաառաջացման երևույթների պարազաբանմանը, ապարների շերտագրական և քարաբանական ուսումնասիրություններին, ստորերկրյա ջրերի ձևավորման, տեղաբաշխման և բեռնաթափման առանձնահատկությունների, ռեզիոնալ ջրամեծ շերտի քարտեզագրման, սողանքների և սելավների ուսումնասիրություններին: 4. Լրամշակված նախագծի 38-րդ և 40-րդ հոդվածներում նշվում է, որ երկրաբանական ուսումնասիրության թույլտվություն ստանալու համար դիմումը ներկայացվում է լիազոր մարմին և որոշում է կայացնում լիազոր մարմինը: 5. Լրամշակված նախագծի 49-րդ և 51-րդ հոդվածներում նշվում է, որ արդյունահանման թույլտվություն ստանալու համար դիմումը ներկայացվում է լիազոր մարմին և որոշում է կայացնում լիազոր մարմինը 6. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: 7. <Արտադրական լցակույտերը> թափոններ չեն կարող համարվել, քանի որ դրանք պարունակում են որոշակի քանակությամբ օգտակար
--	---	--

	զնահատական> հասկացություն: 13. Նախագծի հոդված 4-ի 1-ին կետի 3-րդ ենթակետում <պետական> բառից հետո լրացնել <ռազմավարություն և> բառը: 14. Նախագծի հոդված 4-ի 1-ին կետի 6-րդ ենթակետում <արդյունավետ> բառը փոխարինել <ողջամիտ համալիր> բառերով: Կատարել փոփոխություն նաև նախագծի ամբողջ տեքստում <արդյունավետ> բառը փոխարինել <ողջամիտ համալիր> բառերով: 15. Նախագծի հոդված 4-ի 1-ին կետում լրացնել նոր ենթակետ հետևյալ բովանդակությամբ՝ <ընդերքօգտագործման այլընտրանքային՝ շրջակա միջավայրի ու մարդկանց առողջության համար առավել բարենպաստ տեխնոլոգիաների խթանումը>: 16. Նախագծի հոդված 6-ի 1-ին կետում <պետական> բառից հետո լրացնել <ռազմավարության և> բառերը, <արդյունավետ> բառը փոխարինել <ողջամիտ համալիր> բառերով: 17. Նախագծի հոդված 6-ի 2-րդ կետում <պետական> բառից հետո լրացնել <ռազմավարության և> բառերը: 18. Նախագծի հոդված 12-ի 4-րդ կետում նշել ժամկետը, երբ է հանձնվում երկրաբանական տեղեկատվությունը լիազոր մարմին: 19. Նախագծի հոդված 13-ի 1-ին կետում խմբագրել կամ հստակեցնել <ծառայությունների դիմաց> արտահայտությունը: 20. Նախագծի հոդված 13-ի 2-րդ կետը խմբագրել, սահմանել երկրաբանական տեղեկատվության որ մասն է գաղտնի: 21. Նախագծում օգտագործել <լիազոր մարմին> հասկացությունը, ինչպես սահմանված է հոդված 3-ում: Որոշ հոդվածներում <լիազորված մարմին> է օգտագործվում:	հանածոներ և նախագծի 3-րդ հոդվածում ավելացվել է նոր 32-րդ կետ՝ <տեխնածին հանքավայր> հասկացությունը: 8. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: 9. Ընդունվել է: 3-րդ հոդվածի 33-րդ կետում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: 10. Ընդունվել է: 3-րդ հոդվածում ավելացվել է նոր՝ 34-րդ կետ: 11. Օրենսգրքի նախագծում ընդունված է ընդերքից օգտվելու բոլոր տեսակի իրավունքներն անվանել ընդերքօգտագործման իրավունք: 12. Ընդունվել է: Տրվել է <շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական զնահատական> հասկացության սահմանումը 3—րդ հոդվածի 33-րդ կետում: 13. Լրացում կատարելու անհրաժեշտությունը չկա, քանի որ ջազմավարական ծրագիրը նույնպես պետական ծրագիր է: 14. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: 15. Ընդերքօգտագործման այլընտրանքային՝ շրջակա միջավայրի ու մարդկանց առողջության համար առավել բարենպաստ տեխնոլոգիաների խթանումը ընդերքի ողջամիտ համալիր օգտագործման
--	--	--

	22. Նախագծի հոդված 14-ի 1-ին և 2-րդ կետերից հանել <ընդհանուր> բառը: 23. Նախագծի հոդված 15-ի 1-ին կետի 4-րդ ենթակետում <կարգավորող> բառից հետո լրացնել <ռազմավարության և> բառը: 24. Նախագծի հոդված 15-ի 1-ին կետի 10-րդ ենթակետում <իրականացման> բառից հետո լրացնել <հանքարդյունաբերական թափոնների հետագա սպասարկման> բառերը: 25. Նախագծի հոդված 15-ում լրացնել նոր ենթակետ հետևյալ խմբագրությամբ՝ <պաշտպանել Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիների շահերը և ընդերքօգտագործողի իրավունքները> կամ <ընդերքօգտագործողի և քաղաքացիների իրավունքների պաշտպանությունը>: 26. Նախագծի հոդված 17-ի 1-ին կետի 2-րդ ենթակետում <ընդունված> բառից հետո ավելացնել <ստանդարտները>: 27. Նախագծի հոդված 17-ի 1-ին կետի 3-րդ ենթակետի <արդյունավետ> բառը փոխարինել <ողջամիտ> բառով, <պահպանություն> բառից հետո ավելացնել <ռազմավարության և> բառը: 28. Նախագծի հոդված 17-ի 1-ին կետում ավելացնել նոր ենթակետ՝ <ինտերնետային տվյալների շտեմարանի վարում, որտեղ կտեղադրվեն ընդերքօգտագործողների ցանկը, ղեկավարներ/հիմնադիրներ/բաժնետերեր, կոնտակտները, օգտակար հանածոյի արդյունահանման/իրացման ծավալներ, բնապահպանական կառավարման պլանի, սոցիալ-տնտեսական ծրագրերի և դրանց իրականացումը, տարեկան վիճակագրական տվյալներ և այլն>: 29. Նախագծի հոդված 17-ի 3-րդ կետի 1-ին ենթակետում <ղեկավարը> բառից հետո լրացնել <՝ համայնքի ավագանու որոշմամբ> բառերը:	ապահովման գրավականներից մեկն է: 16. Լրացում կատարելու անհրաժեշտություն չկա, քանի որ ոլորտի ռազմավարությունը նույնպես պետական ծրագիր է, իսկ <արդյունավետ> բառը փոխարինվել է <ողջամիտ համալիր> բառերով: 17. Լրացում կատարելու անհրաժեշտություն չկա, քանի որ ռազմավարական ծրագիրը նույնպես պետական ծրագիր է: 18. Ընդունվել է: Երկրաբանական տեղեկատվությունը լիազոր մարմնին է հանձնվում 3 ամսվա ընթացքում: 19. Ընդունվել է: Հոդված 13-ի 1-ին կետը խմբագրվել է: 20. Ընդունվել է: Հոդված 13-ի 2-րդ կետը խմբագրվել է: 21. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: 22. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: 23. Նախագծի 15-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետով սահմանված է, որ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության իրավասությունն է ոլորտի քաղաքականության որոշումն ու իրականացումը, իսկ ոլորտի ռազմավարական ծրագրերի միջոցով է այն իրականացվում: 24. <Արտադրական լցակույտերը> թափոններ չեն կարող համարվել, քանի որ դրանք պարունակում են որոշակի քանակությամբ օգտակար հանածոներ և նախագծի 3-րդ հոդվածում ավելացվել է նոր 29-րդ
--	---	--

30. Նախագծի հոդված 17-ի 3-րդ կետի 4-րդ ենթակետը իրավասություն չէ, հանել կամ խմբագրել: 31. Նախագծի հոդված 17-ում կամ հոդված 54-ի գ) կետում կամ առանձին հոդվածով բացատրել ինչ է իրենից ներկայացնում սոցիալ-տնտեսական ծրագիրը: 32. Նախագծի հոդված 20-ի 4-րդ կետի <արդյունահանում> բառից հետո լրացնել <շահույթ ստացում չհետապնդող> բառերը: 33. Նախագծի հոդված 24-ի 1-ին կետը խմբագրել, անհասկանալի է: 34. Նախագծի հոդված 25-ի 2-րդ կետի 4-րդ ենթակետում <բնապահպանական միջոցառումներ> բառերը փոխարինել <բնապահպանական կառավարման պլանով նախատեսված միջոցառումների մասին>: 35. Նախագծի հոդված 25-ի 4-րդ կետում <տրված> բառից հետո լրացնել <, որի դեպքում լիազոր մարմնի իրավասու անձը կրում է պատասխանատվություն օրենսդրությամբ սահմանված կարգով>: 36. Նախագծի հոդված 27-ի 1-ին կետի <5> փոխարինել <3>: 37. Նախագծի հոդված 28-ի 3-րդ կետում <իրականացնել> բառից հետո լրացնել <միայն> բառը: 38. Նախագծի հոդված 28-ում լրացնել նոր կետ` <Արգելվում է ընդերքօգտագործումը անտառային և հատուկ նշանակության հողերի ընդգրկմամբ>:	կետ` <տեխնածին հանքավայր> հասկացությունը: 25. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան լրացումը: 26. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: 27. Հոդված 17-ի 1-ին կետի 3-րդ ենթակետի <արդյունավետ> բառը փոխարինվել է <ողջամիտ> բառով, իսկ <պահպանություն> բառից հետո <ռազմավարության և> բառի ավելացման անհրաժեշտությունը չկա, քանի որ ռազմավարական ծրագիրը նույնպես պետական ծրագիր է 28. <Ինտերնետային տվյալների շտեմարանի վարումը> գործառնությ է, այլ ոչ թե իրավասություն: 29. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: 30. Ընդունվել է, նախագծից հանվել է հոդված 17-ի 3-րդ մասի 4-րդ ենթակետը: 31. Նախագծի լրամշակված տարբերակի 17-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 4-րդ կետը հանվել է համաձայն առաջարկի 30-րդ կետի: Համայնքի սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագիրը կազմվում է համանքի կողմից և այն հաստատում է ՀՀ կառավարությունը: Իսկ 50-րդ հոդվածի 1-ին մասի 5-րդ կետի գ) ենթակետով նախատեսվում է ընդերքօգտագործողի կողմից
--	---

		տրվող՝ համայնքի սոցիալ-տնտեսական զարգացման գործընթացին մասնակցության ապահովման երաշխիքներ:
	39. Նախագծի հոդված 29-ի 1-ին պարբերության մեջ լրացնել՝ <բացառությամբ հոդված 19-ի 3-րդ կետի> կամ լրացնել <կամ անժամկետ> բառերը:	32. Ընդունվել է: Նախագծի լրամշակված տարբերակում հոդված 20-ի 3-րդ կետում լրացվել է <շահույթ ստանալու նպատակ չհետապնդող> բառերով:
	40. Նախագծի հոդված 29-ի 1-ին կետի վերջում լրացնել <սահմանված կարգով փորձաքննություն անցած նախագծի համաձայն> բառերը:	33. Ընդունվել է: Նախագծի լրամշակված տարբերակի 22-րդ հոդվածի 1-ին մասը խմբագրվել է: 34. Նախագծի լրամշակված տարբերակի 23-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 4 կետը խմբագրվել է:
	41. Նախագծի հոդված 29-ի 2-րդ կետում լրացնել նաև երկարացման ժամկետների վերաբերյալ դրույթ՝ հղում անելով համապատասխան հոդվածին:	35. Ընդունվել է: Նախագծի լրամշակված տարբերակի 23-րդ հոդվածում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: 36. Ընդունվել է: Նախագծի լրամշակված տարբերակի 25-րդ հոդվածում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:
	42. Նախագծի հոդված 32-ի 5-րդ կետի 5-րդ ենթակետը խմբագրել՝ <Հայտնաբերել է արդյունաբերական նշանակություն ունեցող նոր օգտակար հանածոների պաշարներ և 14-օրյա ժամկետում չի տեղեկացրել լիազոր մարմնին:>:	37. Ընդունվել է: Նախագծի լրամշակված տարբերակի 26-րդ հոդվածի 2-րդ մասում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: 38. ՀՀ Անտառային օրենսգրքի համաձայն ընդերքօգտագործումը չի արգելվում, այլ իրականացվում է համապատասխան համաձայնության հիման վրա, իսկ համաձայն նախագծի 26-րդ հոդվածի 2-րդ մասի՝ հատուկ նշանակության հողերի օգտագործումը նախատեսվում է իրականացնել ՀՀ
	43. Նախագծի հոդված 32-ի 5-րդ կետը լրացնել 2 նոր ենթակետերով հետևյալ	

	խմբագրությամբ՝ 1. հազվագյուտ և գիտամշակութային արժեք ներկայացնող օբեկտներ: 2. չնախատեսված էկոլոգիական ռիսկերի ի հայտ գալու դեպքում: 44. Նախագծի հոդված 32-ի 9-րդ կետի 2-րդ ենթակետի <պետական մարմինների կողմից ձգձգումների> հասկացությունը փոխարինել կոնկրետ ժամկետներով: 45. Նախագծի հոդված 32-ի 10-րդ կետում <8> փոխարինել <9>: 46. Նախագծի հոդված 32-ի 1-ին պարբերությունը հանել կամ սահմանել պայմանները: 47. Հոդվածներ 38 և 43 դրույթները կրկնվում են, դրույթը սահմանել 1 հոդվածով: 48. Հոդվածներ 38-ի 2-րդ կետի 5-րդ ենթակետում <բնապահպանական միջոցառումներ> բառերը փոխարինել <բնապահպանական կատավարման պլան> բառերով:	բնապահպանական օրենսդրությամբ սահմանված կարգով: 39. Ընդունվել է: Նախագծի լրամշակված տարբերակի 27-րդ հոդվածի 1-ին մասում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն, լրացվել են <բացառությամբ 20-րդ հոդվածի 3-րդ մասի> բառերը: 40. Երկրաբանական ուսումնասիրության ծրագրերը համաձայն <Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննության մասին> ՀՀ օրենքի ենթակա չեն փորձաքննության: 41. Ընդունվել է: Նախագծի լրամշակված տարբերակի 27-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ ենթակետում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն, լրացվել են <որը կարող է երկարաձգվել՝ համաձայն սույն օրենսգրքի 55-րդ հոդվածով սահմանված կարգով> բառերը: 42-43. Ընդունվել է: Նախագծի լրամշակված տարբերակի 30-րդ հոդվածի 5-րդ մասի 5-րդ կետում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: 44. Նախագծի լրամշակված տարբերակի 30-րդ հոդվածի 9-րդ, 10-րդ, 11-րդ, 12-րդ և 13-րդ մասերը հանվել են ՀՀ կառավարության առաջարկով, իսկ 2-րդ մասի 2-րդ ենթակետը խմբագրվել է: 45. Նախագծի լրամշակված տարբերակի 30-րդ հոդվածի 9-րդ,
--	--	---

	49. Նախագծի հոդված 40-ի 1-ին կետում նշել, թե ով է կատարելու երկրաբանատնտեսագիտական գնահատումը: 50. Նախագծի հոդված 43-ի 2-րդ կետից հանել <մասնավորապես> բառը, 4-րդ ենթակետը՝ <բնապահպանական գործողությունները> փոխարինել <բնապահպանական կառավարման պլանը> արտահայտությամբ:	10-րդ, 11-րդ, 12-րդ և 13-րդ մասերը հանվել են ՀՀ կառավարության առաջարկով, իսկ 2-րդ մասի 2-րդ ենթակետը խմբագրվել է: 46. Նախագծի լրամշակված տարբերակի 30-րդ հոդվածի 1-ին պարբերությունը խմբագրվել է: 47. Նախագծի լրամշակված տարբերակի 36-րդ հոդվածում՝ երկրաբանական ուսումնասիրության (հոդված 3-ի 5-րդ կետ) ծրագրի բովանդակությունը և 39-րդ հոդվածում՝ օգտակար հանածոների արդյունահանման նպատակով ընդերքի երկրաբանական ուսումնասիրության ծրագրի բովանդակությունը նույն հոդվածով սահմանելու դեպքում կարող է շփոթություն առաջացնել: 48. Նախագծի լրամշակված տարբերակի 36-րդ հոդվածով սահմանվում են այնպիսի երկրաբանական ուսումնասիրությունների ծրագրերին ներկայացվող պահանջները, որոնք ուղղված են երկրակեղևի դինամիկայի, ձևավորման, շարժման առանձնահատկությունների, լեռնակազմական և հրաբխաառաջացման երևույթների պարազաբանմանը, ապարների շերտագրական և քարաբանական ուսումնասիրություններին, ստորերկրյա ջրերի ձևավորման, տեղաբաշխման և բեռնաթափման առանձնահատկություններին, ռեզիոնալ ջրամեծ շերտի քարտեզագրման, սողանքների և սելավների ուսումնասիրություններին:
--	---	---

	51. Նախագծի հոդված 44-ի 3-րդ կետում <դրական> բառից հետո լրացնել <, որի դեպքում լիազոր մարմնի իրավասու անձը կրում է պատասխանատվություն օրենսդրությամբ սահմանված կարգով>: 52. Նախագծի հոդված 44-ի 5-րդ կետը շահարկումների առիթ կարող է հանդիսանալ, <այն անձին, որի դիմումն առաջինն է գրանցվել> բառերը փոխարինել <այն անձին, ով կիրառում է առաջադեմ տեխնոլոգիաներ, որի գործունեությունը նվազ ազդեցություն է թողնում շրջակա միջավայրի վրա> բառերով: 53. Նախագծի հոդված 44-ի 8-րդ կետի 3 ենթակետի <ընդերքօգտագործման իրավունքի ինքնուրույն օբյեկտ> հասկացությունը բացատրել: 54. Նախագծի հոդված 44-ի 9-րդ կետում լրացնել նաև <և հիմքերը>: 55. Նախագծի հոդված 45-ի 1-ին կետի 7-րդ ենթակետը ձևակերպել՝ <բնապահպանական կառավարման պլան>:	Վերոգրյալ աշխատանքների իրականացումը շրջակա միջավայրի վրա չի կարող ունենալ էական ազդեցություն, ուստի առաջարկվող փոփոխությունը կատարելու անհրաժեշտություն չկա: 49. ՀՀ ԱԺ տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովի առաջարկությամբ նախագծից հանվել են օգտակար հանածոների երևակումների և հանքավայրերի երկրաբանատնտեսագիտական գնահատմանը վերաբերվող դրույթները: 50. Նախագծի լրամշակված տարբերակի 39-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ կետում նախատեսված է, որ ընդերքի երկրաբանական ուսումնասիրությունների իրականացման համար պետք է տրվի բնության և շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատականը: 51. Ընդունվել է: Նախագծի լրամշակված տարբերակի 40-րդ հոդվածի 3-րդ մասում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: 52. Առաջարկի ընդունման դեպքում առաջ կգան կոռուպցիոն ռիսկեր, քանի որ առաջադեմ տեխնոլոգիաների գնահատման չափանիշն էլ կհանդիսանա շահարկումների առիթ: 53. . Ընդունվել է: Նախագծի լրամշակված տարբերակի 40-րդ հոդվածի 7-րդ մասի 3-րդ կետում <ինքնուրույն> բառը փոխարինվել է <առանձին> բառով:
--	--	---

	56. Նախագծի հոդված 45 և 58 հոդվածներում ինչպիսի բացասական հետևանքների մասին է խոսքը, տալ սահմանում և այդ հատուցման կարգը սահմանել կառավարության որոշմամբ: 57. Նախագծի հոդված 46-ի 5-րդ կետի 3-րդ ենթակետի <այդ թվում նաև բնապահպանական միջոցառումների մասին> բառերը փոխարինել <և համապատասխան փոփոխությունները բնապահպանական կառավարման պլանում>: 58. Նախագծի հոդված 47-ի 1-ին մասի վերջում լրացնել <և դրան համապատասխան բնապահպանական կառավարման պլանը>: 59. Նախագծի հոդված 47-ի 7-րդ կետում <ծրագիրը> բառից հետո լրացնել <բնապահպանական կառավարման պլանով> բառերը, <բավարարված> բառից հետո լրացնել <, որի դեպքում լիազոր մարմնի իրավասու անձը կրում է պատասխանատվություն օրենսդրությամբ սահմանված կարգով>: 60. Նախագծի հոդված 48-ում լրացնել, որ երկրաբանական ուսումնասիրության ծրագրի փոփոխությունը ենթակա է շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննության:	54. Ընդունվել է: Նախագծի լրամշակված տարբերակի 40 -րդ հոդված 8-րդ մասում <պառճառները> բառը փոխարինվել է <հիմքերը> բառով: 55. Նախագծի լրամշակված տարբերակի 41-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 7-րդ կետում փոփոխություն կատարելու անհրաժեշտություն չկա, քանի որ օգտակար հանածոների արդյունահանման նպատակով ընդերքի երկրաբանական ուսումնասիրությունների ծրագրին կից պահանջվում է ներկայացնել բնության և շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատականը: 56. Նախագծի լրամշակված տարբերակից (նախկին 45-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 8-րդ կետ և 58-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 6-րդ կետ) հանվել են նշված կետերը, քանի որ դրանք բնապահպանական օրենսդրությամբ կարգավորվող դրույթներ են: 57. Նախագծի լրամշակված տարբերակի 42-րդ հոդվածի 5-րդ մասի 3-րդ կետը խմբագրվել է հետևյալ բովանդակությամբ` <հաշվետվություն ծրագրով կամ նախագծով նախատեսված աշխատանքների կատարման մասին, այդ թվում նաև բնապահպանական միջոցառումների մասին >: 58. Նախագծի լրամշակված տարբերակի 43 -րդ հոդվածի 1-ին մասում լրացում կատարելու
--	---	---

	61. Նախագծի հոդված 50-ի 2-րդ կետի 6-րդ ենթակետում <բնապահպանական գործողությունները> փոխարինել <բնապահպանական կառավարման պլանը> բառերով: 62. Նախագծի հոդված 50-ի 2-րդ կետում լրացնել նոր ենթակետ հետևյալ խմբագրությամբ <վարել ինտերնետային կայք>: 63. Նախագծի հոդված 51-ի I-ին նախադասության <փորձնական հանույթ> ինչ չափաքանակներով կարող է ընդերքօգտագործոն արդյունահանել, սահմանել չափաքանակներ: 64. Նախագծի հոդված 51-ի 2-րդ նախադասության <այլ դեպքերում> խմբագրել: 65. Նախագծի հոդված 52-ի <սահմաններում> բառից հետո լրացնել <շահույթ ստացում չհետապնդող> բառերը: 66. Նախագծի հոդված 53-ի 2-րդ կետի 6-րդ ենթակետի գ կետը հտակեցնել <աշխատուժի սոցիալական մեղմացման ծրագիր>:	անհրաժեշտություն չկա, քանի որ բնապահպանական կառավարման պլանը մտնում է աշխատանքային ծրագրի մեջ: 59. Առաջարկության 2-րդ մասը ընդունվել է և նախագծի լրամշակված տարբերակի 43-րդ հոդվածի 7-րդ կետում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: 60. Երկրաբանական ուսումնասիրության ծրագրերը, համաձայն <Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննության մասին> ՀՀ օրենքի փորձաքննության ենթակա չեն: 61. Ընդունվել է: Նախագծի լրամշակված տարբերակի 46-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 6-րդ կետում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: 62. Չի ընդունվում: 63. Կախված տեխնոլոգիաների կիրառումից, ինչպես նաև տարբեր օգտակար հանածոների տեսակների առևտրային արժեքները որոշելու համար տարբեր քանակության օգտակար հանածո է պահանջվում, ուստի հնարավոր չէ փորձնական հանույթի ծավալը սահմանել օրենքով: 64. Ընդունվել է: Նախագծի լրամշակված տարբերակի 47-րդ հոդվածի 1-ին նախադասությունը խմբագրվել է: 65. Ընդունվել է: Նախագծի լրամշակված տարբերակի 48-րդ հոդվածում լրացվել է <շահույթ ստանալու նպատակ չհետապնդող> բառերով:
--	---	---

	67. Նախագծի հոդված 54-ի 1-ին կետի 1-ին ենթակետում <նպատակահարմար> բառից հետո ավելացնել <և բնապահպանական նվազագույն կորուստներ ապահովող> բառերը: 68. Նախագծի հոդված 54-ի 1-ին կետի 4-րդ ենթակետում <բնապահպանական գործողությունները> փոխարինել <բնապահպանական կառավարման պլանը>: 69. Նախագծի հոդված 54-ի 8-րդ կետի <պահպանումը> հանել: 70. Նախագծի հոդված 55-ի 4-րդ կետում <որի դիմումն առաջինն է գրանցվել> արտահայտությունը փոխարինել <որի նախագիծն առավել անվտանգ է, շրջակա միջավայրի վրա ունի նվազ ազդեցություն, օգտակար հանածոյի կորզման բարձր աստիճան, ուղեկից տարրերի համալիր օգտագործման հնարավորություն և կիրառելու է առաջադեմ տեխնոլոգիաներ>: 71. Նախագծի հոդված 55-ի 1-ին կետի 1-ին ենթակետի <բնությունը և> հանել: 72. Նախագծի հոդված 55-ի 3-րդ կետի <փորձաքննության> բառը փոխարինել <փորձաքննությունների>: 73. Նախագծի հոդված 58-ի 4-րդ կետի 5-րդ ենթակետում <բնապահպանական	66. Նախագծի լրամշակված տարբերակի 49-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 6-րդ կետի <զ.> ենթակետում <աշխատուժի սոցիալական մեղմացման ծրագիր> հստակեցման անհրաժեշտություն չկա, քանի որ այն կարգավորվում է ՀՀ Աշխատանքային օրենսգրքով և «Բնակչության զբաղվածության և գործազրկության դեպքում սոցիալական պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքով: 67. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն նախագծի լրամշակված տարբերակի 50-րդ հոդվածի 1-ին 1-ին մասում: 68. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն նախագծի լրամշակված տարբերակի 50-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետում: 69. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն նախագծի լրամշակված տարբերակի 50-րդ հոդվածի 1-ին մասի 8-րդ կետում: 70. Առաջարկի ընդունման դեպքում առաջ կգան կոռուպցիոն ռիսկեր, քանի որ առաջադեմ տեխնոլոգիաների գնահատման չափանիշն էլ կհանդիսանա շահարկումների առիթ: 71. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն նախագծի լրամշակված տարբերակի 52-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետում: 72. Ընդունվել է: Կատարվել է
--	---	--

	միջոցառումներ> արտահայտությունը փոխարինել <բնապահպանական կառավարման պլանը>: 74. Նախագծի հոդված 59-ի 3-րդ կետի 5-րդ ենթակետում լրացնել <և բնապահպանական կառավարման պլանը>: 75. Նախագծի հոդված 59-ի 6-րդ կետում, եթե նույն ծրագիրն է, նույն տարածքը ինչու պետք է լրացուցիչ փորձաքննությունների անցնի: 76. Նախագծի հոդված 61-ի 2-րդ կետում <սույն օրենքի հոդված 49-ով սահմանված կարգով փորձաքննություններն>: 77. Նախագծի հոդված 63-ի 1-ին կետի 5-րդ ենթակետի և 3-րդ կետի 17-րդ ենթակետի <լցակույտերը> բառը փոխարինել <հանքարդյունաբերական թափոններ> բառերով: 78. Նախագծի հոդված 63-ի 2-րդ կետից հանել <ու իրավական ակտերով նախատեսված> արտահայտությունը:	համապատասխան փոփոխություն նախագծի լրամշակված տարբերակի 52-րդ հոդվածի 3-րդ մասում: 73. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն նախագծի լրամշակված տարբերակի 54-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 5-րդ կետում: 74. Լրամշակված Նախագծի լրամշակված տարբերակի 55-րդ հոդվածում <և բնապահպանական կառավարման պլանը> լրացման անհրաժեշտությունը չկա, քանի որ աշխատանքային նախագիծը պետք է պարունակի վերոգրյալ դրույթները: 75. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: Նախագծի լրամշակված տարբերակի 55-րդ հոդվածի 6-րդ մասից հանվել է լրացուցիչ փորձաքննության անցկացման պահանջը: 76. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն նախագծի լրամշակված տարբերակի 57-րդ հոդվածի 4-րդ մասում: 77. <Արտադրական լցակույտերը> թափոններ չեն կարող համարվել, քանի որ դրանք պարունակում են որոշակի քանակությամբ օգտակար հանածոներ և նախագծի 3-րդ հոդվածում ավելացվել է նոր 32-րդ կետ՝ <տեխնածին հանքավայր> հասկացությունը:
--	--	---

	79. Նախագծի հոդված 64. <ուժ կողմից է կատարվելու լեռնային փորվածքների և սառեցման աշխատանքները> հստակեցնել: 80. Նախագծի հոդված 68-ի 1-ին կետի 5-րդ ենթակետից հանել <բնության և շրջակա միջավայրում> բառերը: 81. Նախագծի հոդված 69-ի 1-ին կետի 4-րդ ենթակետում <արդյունավետ> բառը փոխարինել <ողջամիտ համալիր> բառերով: 82. Նախագծի հոդված 70-ի 3-րդ կետը սահմանել <Վարչական իրավախախտումների մասին> ՀՀ օրենսգրքով: 83. Նախագծի հոդված 70-ի 1-ին կետում <աղտոտումից> բաից հետո լրացնել <և հողի դեգրադացումը> բառերը: 84. Նախագծի հոդված 72-ի 3-րդ կետում սամանել <մոնիթորինգ> հասկացությունը և նշել	78. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն նախագծի լրամշակված տարբերակի 59-րդ հոդվածի 2-րդ մասում: 79. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն նախագծի լրամշակված տարբերակի 60-րդ հոդվածում: 80. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն նախագծի լրամշակված տարբերակի 64-րդ հոդվածի 1-ին մասի 5-րդ կետում: 81. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն նախագծի լրամշակված տարբերակի 65-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետում: 82. Ընդունվել է: Նախագծի լրամշակված տարբերակի 66-րդ հոդվածի 3-րդ մասը հանվել է և ներկայացվում օրենսգրքի փաթեթի հետ նաև <Վարչական իրավախախտումների մասին> ՀՀ օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասի> ՀՀ օրենքի նախագիծը: 83. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն նախագծի լրամշակված տարբերակի 67-րդ հոդվածի 1-ին մասում: 84. Ընդունվել է: Նախագծի լրամշակված տարբերակի 70-րդ հոդվածում ավելացվել է նոր՝ 5-րդ մաս: 85. Առաջարկությունը ընդունելի չէ,
--	--	--

	մոնիթորինգի արդյունքում առաջացած խնդիրների հետագա լուծման ընթացքը: 85. Նախագծի հոդվածներ 73 և 74, սահմանել մեխանիզմներ և պատժամիջոցներ, որպեսզի ընդերքօգտագործողը կատարի իրեն վերապահված պարտականությունները (ռեկուլտիվացիոն աշխատանքները), չթողնելով այդ աշխատանքների իրականացումը լիազոր մարմնի վրա: 86. Նախագծի հոդված 73` դրամագլխի վերաբերյալ հաշվետվություն ներկայացնել ԱԺ: 87. Նախագծի հոդված 75-ի <7> դարձնել <6>: 88. Նախագծի հոդված 85-ի 1-ին կետը փոփոխել: 89. Սահմանել առանձին գլուխ <Հանքարդյունաբերական թափոններ> անվանմամբ: Դասակարգել հանքարդյունաբերական թափոնները ըստ վտանգավորության աստիճանի: Սահմանել դրանց տեղարման վայրերի և պահպանման համար անհրաժեշտ կառուցվածքների չափորոշիչները և այն միջոցառումների ցանկը, որոնք կերաշխավորեն վտանգավոր թափոնների տեղադրման արդյունքում շրջակա միջավայրի և մարդու առողջության պատշաճ պահպանումը: Նախատեսել ընթացակարգեր հանքավայրի շահագործման ավարտից հետո` երկարաժամկետ հեռանկարում վտանգավոր հանքարդյունաբերական թափոնների սպասարկման, շահագործման և պահպանման նպատակով` մատնանշելով այդ աշխատանքների իրականացման համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների աղբյուրը:	քանի որ պայմանագրային պարտավորությունների չկատարման դեպքում հարցը լուծվում է դատական կարգով: 86. Առաջարկությունը ընդունելի չէ, քանի որ << Ազգային ժողովը չունի նման լիազորություն; 87. Ընդունվել է: Նախագծի լրամշակված տարբերակի 71-րդ հոդվածում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: 88. Ընդունվել է: Նախագծի լրամշակված տարբերակի 81-րդ հոդվածում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: 89. <Արտադրական լցակույտերը> թափոններ չեն կարող համարվել, քանի որ դրանք պարունակում են որոշակի քանակությամբ օգտակար հանածոներ և նախագծի 3-րդ հոդվածում ավելացվել է նոր 32-րդ կետ` տեխնածին հանքավայր հասկացությունը:
	<Բնապահպանական և բնօգտագործման վճարների մասին> Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին> Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի վերաբերյալ Առաջարկություններ 1. Նախագծի հոդված 4, օրենքի հոդված 13.7-ի 4-րդ կետում <վճարողները> բառից հետո	1. Ընդունվել է, օրենքի նախագծի 13.7-ի 4-րդ կետը խմբագրվել է:

	լրացնել <մինչև հերթական ստուգումը> կամ <հերթական հաշվետվությունների ներկայացումը> բառերը:. 2. Նախագծի հոդված 5, օրենքի 18-րդ հոդվածի 3-րդ պարբերության մեջ <պայմանագրի հիման վրա> բառերը փոխարինել <<< ֆինանսների նախարարության աշխատակազմի թանկարժեք մետաղների և թանկարժեք քարերի պետական գանձարան՝ գործակալության նախորդ եռամսյակի հաշվետվության հիման վրա> բառերով:	2. Ընդունվել է, կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:
ՀՀ կառավարություն	Ընդերքի մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքի նախագծի վերաբերյալ 1. Նախագծի 3-րդ հոդվածի 4-րդ կետի՝ <ընդերքօգտագործող> հասկացության սահմանումից հանել <ֆիզիկական անձ, անհատ ձեռնարկատեր> բառերը և ըստ այդմ նախագիծը խմբագրել: 2. 3-րդ հոդվածի 32-րդ կետն առաջարկվում է շարադրել հետևյալ կերպ. «շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատական»: 3. Օրենսգրքի 13-րդ հոդվածի 3-րդ մասում «օրենսդրությամբ» բառն անհրաժեշտ է փոխարինել «օրենքով» բառով՝ նկատի ունենալով Հայաստանի Հանրապետության 83.5-րդ հոդվածի և «Իրավական ակտերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 9-րդ հոդվածի 4-րդ մասի պահանջները: 4. Օրենսգրքի 14-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 2-րդ նախադասությունը հանել և հոդվածը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր մասերով. < 4. Ընդերքօգտագործողն իրավունք ունի առանց լրացուցիչ թույլտվությունների կամ համաձայնությունների ընդերքօգտագործման իրավունքի գործողության ընթացքում օգտագործել իր գործունեության արդյունքում առաջացած արտադրական լցակույտերը կամ այլ անձի փոխանցել դրանց օգտագործման իրավունքը: 5. Արտադրական լցակույտերն օգտագործողը ընդերքօգտագործման վճարները վճարում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված ընդհանուր կարգով: 6. Ընդերքօգտագործման իրավունքը դադարելուց հետո արտադրական լցակույտերի նկատմամբ սեփականության իրավունքն անհատույց անցնում է Հայաստանի Հանրապետությանը, որից հետո դրանք օգտագործման կարող են տրամադրվել որպես տեխնաժին հանքավայրեր: 7. Արտադրական լցակույտերի նկատմամբ օգտագործման իրավունքը Հայաստանի Հանրապետությանն անցնելուց հետո դրանց նկատմամբ այլ անձանց օգտագործման	1. Ընդունվել է: Նախագիծն ըստ այդմ խմբագրվել է: 2. Ընդունվել է: 3-րդ հոդվածի 32-րդ կետում խմբագրվել է համաձայն ՀՀ ԱԺ առաջարկության 3. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն, 4. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: 5. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան

	իրավունքը պահպանվում է նույն պայմաններով:>: 5. Օրենսգրքի 35-րդ հոդվածի 2-րդ մասում անհրաժեշտ է պահպանել հիշյալ մասի կետերի համարակալման հերթականությունը: 6. Նախագծի 40-րդ հոդվածի 4-րդ մասը, 43-րդ հոդվածի 7-րդ մասը, 44-րդ հոդվածի 3-րդ մասը, 51-րդ հոդվածի 2-րդ մասը, 56-րդ հոդվածի 6-րդ մասը, 57-րդ հոդվածի 4-րդ մասը և 58-րդ հոդվածի 9-րդ մասը լրացնել պատասխանատվության մասին դրույթով՝ լրացնելով <որի դեպքում լիազոր մարմնի իրավասու անձը կրում է պատասխանատվություն օրենքով սահմանված կարգով>: 7. Օրենսգրքի 51-րդ հոդվածի 2-րդ մասը հանել : 8. Նախագծի 55-րդ հոդվածի 3-րդ մասում <10> թիվը փոխարինել <30> թվով: 9. Նախագծի 55-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 2-րդ պարբերությունը հանել: 10. 63-րդ հոդվածի 8-րդ մասով արված հղումը ճշտման կարիք ունի: 11. Նախագծի 77-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետից հանել <արդյունահանված և ընդերքում թողնված> բառերը: 12. 61-րդ հոդված 4-րդ մասը ներառնում է մի դրույթ, որով սահմանվում է, որ նվազագույնը ամեն 15 տարին մեկ անգամ պետք է անցկացվի հանքավայրերի/պաշարների վերազնահատում: Որակավորված ընկերություններն այս վերազնահատումը կանցկացնեն միջին հաշվով ամեն հինգ տարվա մեջ մեկ անգամ: Այսինքն դրույթը պետք է սահմանի կանոնավոր պարբերականությամբ վերազնահատման անցկացում՝ որպես գործարար վարքագծի դրսևորման մաս: 13. Նախագծի 84-րդ հոդվածը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր 8-րդ և 9-րդ մասերով. <8. Սույն օրենսգրքի ուժի մեջ մտնելու պահին կոնսերվացված և չօգտագործվող արտադրական լցակույտերը (պոչամբարները) օգտագործման տրամադրվելու դեպքում օգտագործողն ազատվում է բնօգտագործման վճար և (կամ) ռոյալթի վճարելու պարտականությունից: Նշված պոչամբարների օգտագործումը վերսկսելու դեպքում բնօգտագործման վճարները և ռոյալթիները վճարվում են սույն հոդվածի 9-րդ մասով սահմանված կարգով: 9. Սույն օրենսգրքի ուժի մեջ մտնելու պահին օգտագործվող արտադրական լցակույտերը (պոչամբարները) օգտագործման տարամադրվելու դեպքում օգտագործողը վճարվելիք բնօգտագործման վճարներից և (կամ) ռոյալթիներից հաշվանցում է այն գումարը, որը որպես	փոփոխություն, 6. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: 7. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն 8. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: 9. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: 10. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն, 11. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն, 12. Ընդունվել է: Նախագծի լրամշակված տարբերակի 59-րդ հոդվածի 4-րդ մասում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն, 13. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն,
--	---	--

	բնօգտագործման վճար և (կամ) ռոյալթի արդեն իսկ վճարվել է օգտակար հանածոների համար: Հաշվանցման կարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը>: 14. Օրենսգրքի նախագծի 85-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված օրենքն ուժի մեջ մտնելու ժամկետը վերանայման կարիք ունի: 15. ՀՀ <Ընդերքի մասին> օրենսգրքի նախագծի 30-րդ հոդվածի 9-րդ, 10-րդ, 11-րդ, 12-րդ և 13-րդ մասերը հանել, իսկ նույն հոդվածի 2-րդ մասի 2-րդ կետը շարադրել հետևյալ բովանդակությամբ`</p> <p><2> չի կատարում ընդերքօգտագործման իրավունքի պայմանները, այդ թվում` ընդերքօգտագործման պայմանագրով, ծրագրով կամ նախագծով ընդերքօգտագործման իրավունքով նախատեսված իր պարտավորությունների իրականացմանն առնչվող պայմանները, բացառությամբ գործադուլների, տնտեսվարողից անկախ պատճառներով ծառայությունների ընդհատումների` էլեկտրամատակարարման, ջրամատակարարման և այլ դեպքերի, անհաղթահարելի ուժի` հրդեհների, ջրհեղեղների, երկրաշարժերի, փոթորիկների կամ այլ բնական աղետների, ինչպես նաև պայթյունների, պատերազմի, ահաբեկչության, քաղաքացիական պատերազմի, անկարգությունների, ապստամբության, ազգայնացման և այլն, որոնք 90 օրվա ընթացքում անհնար են դարձնում աշխատանքների կատարումը և լիազոր մարմին է ներկայացվել համապատասխան փաստերը վկայող փաստաթղթերը>., ինչպես նաև նույն հոդվածի վերնագրից հանել <կամ կասեցում> բառերը: 16. ՀՀ <Ընդերքի մասին> օրենսգրքի նախագծի 25-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ <Ընդերքօգտագործողի իրավունքների պաշտպանությունը երաշխավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ: Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության փոփոխության դեպքում ընդերքօգտագործման իրավունքի տրման պահից սկսած 3 տարվա ընթացքում ընդերքօգտագործման իրավունք ստացած անձի նկատմամբ վերջինիս կողմից լիազոր մարմնին ուղղված դիմումի հիման վրա կիրառվում է օգտակար հանածոյի արդյունահանման իրավունքի տրման պահին գործող բնօգտագործման վճարների (այդ թվում ռոյալթիի), ռեզիդենտների շահութահարկի, ոչ ռեզիդենտների շահաբաժինների, տոկոսադրույքների, ռոյալթիների հարկման դրույքաչափերը>:	14. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն, 15. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն, 16. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն,
ՀՀ կառավարություն	«Բնապահպանական վերահսկողության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի վերաբերյալ 1. Օրենքի նախագծի վերնագրում «փոփոխություններ» բառից հետո անհրաժեշտ է լրացնել «և	1. Ընդունվել է, կատարվել է համապատասխան լրացումներ:

	լրացումներ» բառերը, քանի որ նախագծում կատարվում են նաև լրացումներ: 2. Օրենքի նախագծի 1-ին հոդվածում «ավելացնել» բառն անհրաժեշտ է փոխարինել «լրացնել» բառով` «Իրավական ակտերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 70-րդ հոդվածի պահանջները:</p> <p>3. 2-րդ հոդվածով կատարվող փոփոխությունները և լրացումներն անհրաժեշտ է նախատեսել նախագծի 1-ին հոդվածից առաջ` պահպանելով «Բնապահպանական վերահսկողության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի փոփոխվող հոդվածների հաջորդականությունը, իսկ նախագծի 1-ին և 3-րդ հոդվածներով կատարվող փոփոխությունները և լրացումները նախատեսել մեկ հոդվածով, քանի որ հիշյալ փոփոխությունները կատարվում են «Բնապահպանական վերահսկողության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի միևնույն` 22-րդ հոդվածում:</p> <p>4.4-րդ հոդվածում «ենթակետից» բառերն անհրաժեշտ է փոխարինել «կետից» բառով` նկատի ունենալով «Իրավական ակտերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 41-րդ հոդվածի պահանջները: 5. Օրենքի նախագծի 4-րդ հոդվածով նախատեսված օրենքի ուժի մեջ մտնելու ժամկետը վերանայման կարիք ունի	2. Ընդունվել է, կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: 3. Ընդունվել է, կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: 4. Ընդունվել է, կատարվել է համապատասխան փոփոխություն: 5. Ընդունվել է:
ՀՀ կառավարություն	«Պետական տուրքի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն և լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի վերաբերյալ 1. Օրենքի նախագծի 4-րդ հոդվածով նախատեսված օրենքի ուժի մեջ մտնելու ժամկետը վերանայման կարիք ունի:	1. Ընդունվել է, կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:
ՀՀ կառավարություն	«Բնապահպանական և բնօգտագործման վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի վերաբերյալ	

	1. 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի վերաբերյալ հայտնում ենք, որ «Իրավական ակտերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 70-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ կետի պահանջների համաձայն իրավական ակտում փոփոխություններ կատարվում են առանձին պարբերություններում՝ ուժը կորցրած ճանաչելու, այլ ոչ թե հանելու միջոցով: 2. Օրենքի նախագծի 6-րդ հոդվածով նախատեսված օրենքի ուժի մեջ մտնելու ժամկետը վերանայման կարիք ունի:	1. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն, 2. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն,
	3.Նախագծի 3- րդ հոդվածի 2)–րդ կետի “բ” ենթակետում կատարվել հստակեցում՝ նախատեսելով, որ եթե հաշվետու ժամանակաշրջանում իրացվել է այդ ժամանակաշրջանում մարված պաշարների մի մասը, ապա մարված պաշարների իրացված մասի համար բնօգտագործման վճարը հաշվարկվում է նույն կետի առաջին պարբերությանը համապատասխան, իսկ մարված պաշարների չիրացված մասի համար՝ հաստատագրված դրույքաչափերով:	3. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն,
	4.Նախագծի 3-րդ հոդվածի 2)–րդ կետի “գ” ենթակետում խմբագրական առումով կատարվել են փոփոխություններ, որոնք հստակեցնող բնույթ ունեն:	4. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն,
	5.Նախագծի 3-րդ հոդվածի 2-րդ մասի վերջին պարբերությունում խմբագրական առումով կատարվել են փոփոխություններ, որոնք հստակեցնող բնույթ ունեն:	5. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն,
	6.Նախագծով առաջարկվող հոդվածով վերանայվել է ռոյալթիների հաշվարկման մեխանիզմը: Առաջին ընթերցմամբ ընդունված նախագծում ֆիքսված և շահույթի 25 տոկոսը գերազանցող ռոյալթիների փոխարեն սահմանվել է մեկ միասնական ռոյալթի, որի դրույքաչափի հաշվարկման բանաձևը տրվել է նախագծով (այլ ոչ թե դրույքաչափի մեծությունը սահմանելու իրավասությունը թողնվել է ՀՀ կառավարությանը, ինչպես նախատեսվում էր նախկին տարբերակով):	6. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն,
	7.Նախագծով առաջարկվող 13.6-րդ հոդվածում կատարված փոփոխություններով ռոյալթիի հաշվետու ժամանակաշրջան է սահմանվել հաշվետու տարին՝ նախկինում սահմանված եռամսյակի փոխարեն:	7. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն,

	8. Նախագծով առաջարկվող 13.7-րդ հոդվածով նախատեսվել է, որ յուրաքանչյուր տարվա համար ներկայացվող հաշվարկ-հաշվետվության հետ մեկտեղ վճարողները ներկայացնում են նաև հաշվետու տարվան հաջորդող տարում իրականացվելիք՝ արտադրանքի մատակարարումներին վերաբերող՝ արտադրանքի մատակարարման պայմանագրերի պատճենները:	8. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն,
	9. Նախագծով առաջարկվող 13.8-րդ հոդվածով նախատեսվել են վճարողների կողմից հաշվետու տարվա ընթացքում ռոյալթիի կանխավճարային մուծումներ կատարելու դրույթներ, որի հաշվարկվան բազան նախորդ տարվա համար հաշվարկված ռոյալթիի գումարն է: Միաժամանակ, կանխավճարների գումարների հաշվարկման ժամանակ դրույթներ են նախատեսվել մատակարարված խտանյութի միջազգային շուկայական միջին գնի 20 տոկոս և ավելի ցածր, և 20 տոկոս և ավելի բարձր փոփոխությունների դեպքերում:	9. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն,
	10. Նախագծի 5-րդ հոդվածով նախատեսվել է, որ հարկային մարմինների կողմից իրականացվող ստուգումների ընթացքում ռոյալթի վճարողների կողմից հաշվետու տարին ներառող յուրաքանչյուր ամսվա արդյունքներով արտադրանքի իրացումից հասույթի 10 տոկոս և ավելի չափով շեղման դեպքում հարկային մարմինները վերահաշվարկում են իրացումից հասույթի մեծությունը այդ ամսվա համար կիրառելով խտանյութի միջազգային միջին գների 90 տոկոսը՝ հիմք ընդունելով ֆինանսների բնագավառում ՀՀ կառավարության լիազորած մարմնի կողմից Լոնդոնի մետաղների բորսայի տվյալների հիման վրա տվյալ ամսվա համար հայտարարված՝ գինը:	10. Ընդունվել է: Կատարվել է համապատասխան փոփոխություն,